

Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

16 Şubat / 2024

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Filistin'de hastane saldırıları sürdü!

- ❑ İsrail ordusu 22 Ocak'tan bu yana daha önce "güvenli bölge" olduğunu ileri sürdüğü Gazze'nin güneyindeki Han Yunus kentine ve kentteki hastanelere hem havadan hem de topçu ateşiyle yoğun saldırı düzenliyor.
- ❑ Son hastane saldırılarından birinin video görüntüsü ise NYT'de paylaşıldı.
- ❑ İsrail ordusu, sağlık personeli ve hastaların yerleşkede kalabileceğini söylemesine rağmen Nasır Hastanesi'ne Perşembe günü bombalı saldırı gerçekleştirdi.
- ❑ Hastanedeki doktor İslam Sevaly, ortopedi bölümüne roket isabet etmesinden sonra gece saat 3 civarında yaya olarak kaçtığını söyledi.
- ❑ New York Times tarafından doğrulanan video, yaralıların enkaz ve silah sesleri arasında dumanla dolu bir koridordan aceleyle geçirildiği bir saldırının sonrasını gösteriyordu. Videonun ne zaman çekildiği belli değil. Baskında ölenlerin sayısı ise belirsizdi.
- ❑ Dünya Sağlık Örgütü Cuma günü yaptığı açıklamada, İsrail güçlerinin Gazzeli sağlık yetkililerinin Filistinliler arasında ölüm ve yaralanmalara ve hastane tesislerinin hasar görmesine yol açtığını söylediği baskının ardından acilen Nasır Tıp Kompleksi'ne erişim talebinde bulunduğunu söyledi.
- ❑ Dünya Sağlık Örgütü sözcüsü Tarık Jasareviç, hastaneden çıkan raporları "derin endişe verici" olarak nitelendirdi ve teşkilatın hâlâ içeride bulunan insanların "güvenliğinden korktuğunu" söyledi.
- ❑ Jasareviç Cenevre'de gazetecilere verdiği demeçte, "Hastanede hala kritik derecede yaralı ve hasta hastalar var" dedi. "Acil erişim istiyoruz"
- ❑ Perşembe günü baskın başlamadan önce DSÖ, hastanede yaklaşık 80'i yoğun bakımda olmak üzere 402 hastanın bulunduğunu bildirmişti.

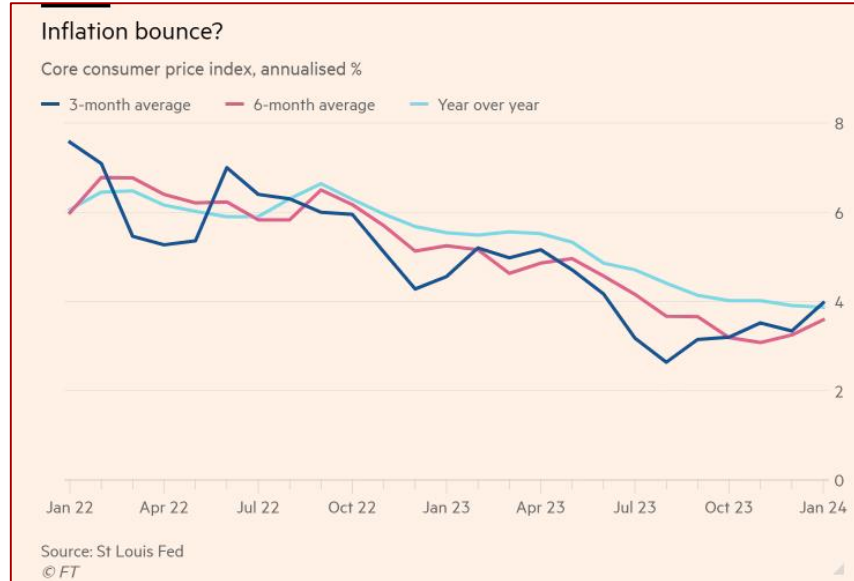
Mısır'ın ise sınıra bir duvar inşa ettiği uydudan görülüyor

- ❑ FT ve NYT kaynaklarına göre; uydu görüntüleri ve aktivistlerin demeçleri ,Mısır'ın Gazze sınırı boyunca duvarlarla çevrili bir alan inşa ettiğini gösteriyor.
- ❑ İsrail kara kuvvetlerinin, Güney Gazze'de Mısır sınırına en yakın şehir olan Refah'ı aşma ihtimali, çok sayıda Filistinlinin müstahkem sınırdan Mısır'ın Sina yarımadasına kaçabileceği yönünde endişelere yol açıyor.
- ❑ Perşembe günü çekilen uydu görüntüleri, Refah yakınlarında sınır boyunca bir duvar inşa edildiğini gösterirken, Sina İnsan Hakları Vakfı adlı aktivist grup, Mısır'ın Gazze sınırında "kapılı yüksek güvenli bir alan" oluşturduğunu söyledi.
- ❑ İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Hamas militanlarını bölgeden temizleme hedefine ulaşmak için ülkenin Gazze'deki askeri hareketinin Refah'a kadar uzanması gerektiğini söyledi.
- ❑ Refah, İsrail'in harap olmuş bölgenin başka yerlerindeki saldırıları nedeniyle evlerinden sürülen insanlar için son sığınak haline geldi. Burası aynı zamanda BM'nin şeritteki insani operasyonunun da üssü.
- ❑ BM'nin yardım şefi Martin Griffiths, yerinden edilmiş Filistinlilerin sınır ötesine yayılmasının "gözlerimizin önünde" ortaya çıkan bir "Mısır kabusu" olduğunu söyledi.

ABD enflasyonu beklenenden fazla arttı!

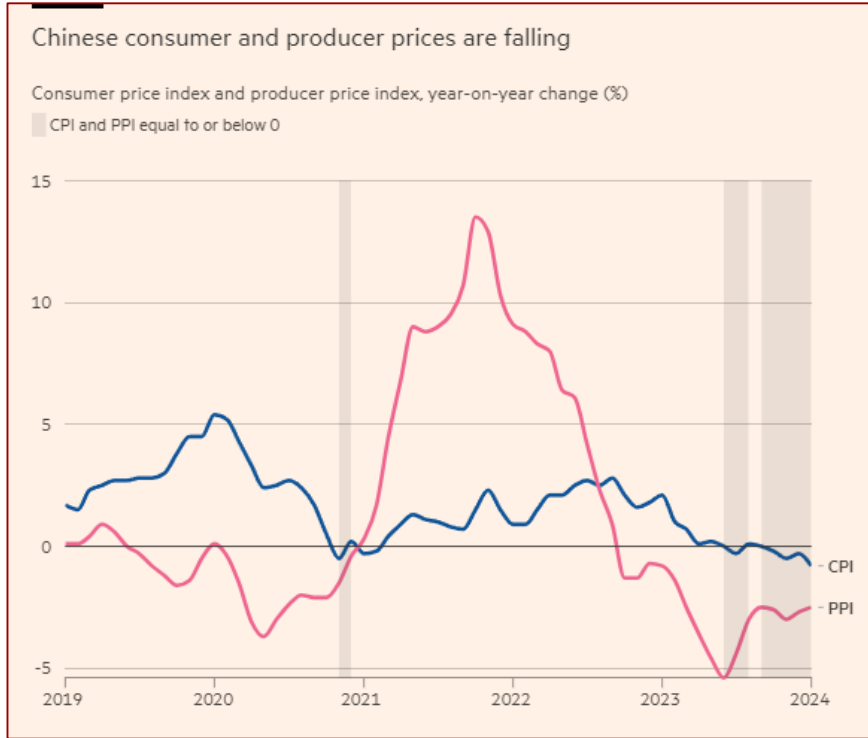
- ❑ Ocak ayı yıllık tüketici fiyat enflasyonunun Aralık ayındaki yüzde 3,4 seviyesinden yüzde 2,9'a düşeceği tahmin ediliyordu ancak bu hafta gelen veriler tahminleri aştı.
- ❑ Ocak ayında manşet enflasyon yüzde 3,1 olarak ölçülürken, gıda ve enerji fiyatlarını dışarıda bırakan, çekirdek enflasyon ,bir önceki aya paralel olarak yıllık yüzde 3,9 seviyesinde gerçekleşti.
- ❑ Konut, araç sigortası ve tıbbi bakımın tümü Ocak ayındaki fiyat baskılarına katkıda bulundu. En büyük bileşeni kira maliyetleri olan barınma, çekirdek enflasyon üzerinde en büyük etkiye sahip oldu ve endeks Ocak ayında yüzde 0,6 arttı.
- ❑ Piyasalar, beklenenden sıcak gelen TÜFE enflasyonu raporunu sert karşıladı. İki yıllık Hazine tahvili getirisi 17 baz puan arttı. Bu, S&P 500'ün yüzde 1, küçük ölçekli Russell 2000'in ise yüzde 4 düşmesine neden oldu. Vadeli işlem piyasaları artık 2024'te dörtten daha az 25 baz puanlık faiz indirimi fiyatlıyor; bu oran, bir hafta önce beş baz puana göre düşüş gösterdi.

Japonya'daki durgunluk, basamak düşürdü!

- ❑ Japonya ekonomisi üst üste ikinci çeyrekte daraldı, iç talepte ve kamu harcamalarında “geniş tabanlı” düşüşler kaydedildi ve 2007'den bu yana ilk kez faiz oranlarını artırmayı düşünen Japonya Merkez Bankası üzerindeki baskıyı artırdı.
- ❑ Japonya Kabine Ofisi tarafından Perşembe günü açıklanan ön verilere göre, zayıf özel tüketim, Japonya'nın gayri safi yurt içi hasılasının dördüncü çeyrekte yıllık bazda yüzde 0,4 ve çeyreklik bazda yüzde 0,1 daralmasına yardımcı oldu .
- ❑ Düşüş, ekonomistlerin yüzde 0,2 ila 0,3 arasındaki hafif artış tahminleriyle çelişti ve bazı yatırımcıları, dünyada kalan son negatif faiz de dahil olmak üzere Japonya Merkez Bankası'nın aşırı gevşek para politikasını ne zaman gevşetmeye başlayacağına dair bahisleri revize etmeye itti.
- ❑ Ekonomistler BoJ'un Mart ayında olmasa bile Nisan ayındaki para politikası toplantısında faiz artırımını bekliyordu.
- ❑ En son GSYH verileri revize edilebilecek olsa da para politikası görünümünü karmaşıklştırıyor. Tokyo'daki Moody's Analytics baş ekonomisti Stefan Angrick, "GSYH'de art arda iki düşüş, bir dizi hayal kırıklığı yaratan veri açıklamasına katkıda bulunuyor" dedi. "Bu, bir dizi artış bir yana, faiz artırımını haklı göstermeyi zorlaştırıyor.
- ❑ Yen, Perşembe günü ABD dolarına göre 150,2 Yen seviyesinde açıklanan verilerden sonra pek fazla değişmedi; Nikkei 225 endeksi ise yüzde 1'e yakın yükselerek 38.000 puanın biraz üzerinde ve Aralık 1989'daki balon dönemi zirvesi olan 38.915'e yakın kalmayı sürdürdü. .
- ❑ **Diğer taraftan ülke, dünyanın 3. büyük ekonomisi olma ünvanını kötünün iyisi Almanya'ya kaptırırken; yakın zamanda Hindistan'ın bu sıralamayı bozarak üst sıralara çıkması beklenti dahilinde görülüyor.**

Çin'de deflasyona rağmen, talep artmıyor

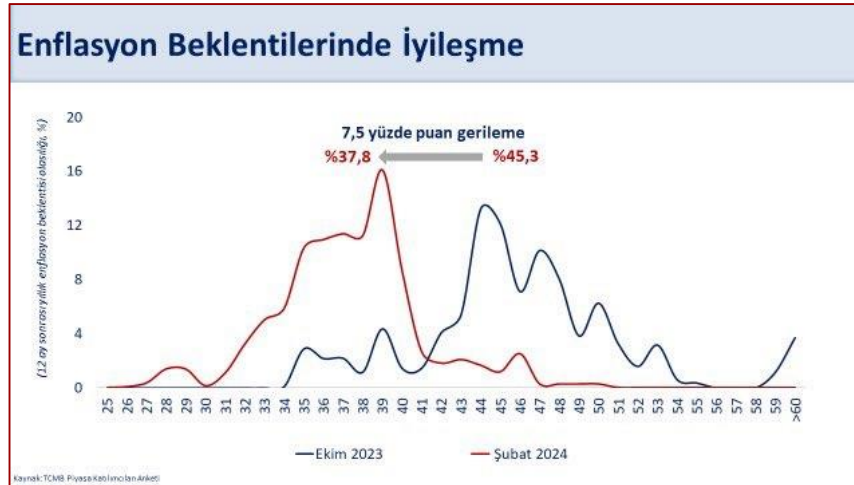
- Dünyanın ikinci büyük ekonomisinde tüketici fiyatları son dört aydır deflasyonda ve Ocak ayında 15 yılın en hızlı yıllık oranına geriledi. Ülkede satışları arttırmak için kozmetikten elektrikli eşyalara kadar her şeyi satan işletmeler indirim sunuyor. Araba fiyatları ise en az 22 yılın en hızlı düşüşüyle karşı karşıya.
- Deflasyon verileri, politika yapıcıların dünyanın ikinci büyük ekonomisine yeniden ivme kazandırma arayışında olması nedeniyle tüketici talebine ilişkin uzun süredir devam eden endişelere işaret ediyor. 2023'teki yüzde 5,2'lik büyüme, bir önceki yıl koronavirüs salgını nedeniyle düşük baz etkisinden yararlanırken, ekonominin yeniden aynı oranda büyümesi için tüketicilerin bu yıl daha güçlü bir rol oynaması gerekecek.
- Ancak tarihsel olarak güvenin temel faktörlerinden biri olan emlak piyasasının hâlâ baskı altında olması nedeniyle, insanlar geleneksel olarak büyük harcamaların yapıldığı Çin yeni yılına girerken bile tüketici ihtiyatı devam etti. Zayıf fiyat artışı artık otomatik olarak harcamaya teşvik etmiyor.

Otomotivte talep sıcak ama üretim düşüyor

- ❑ Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) 2024 yılının Ocak ayı verilerini açıkladı.
- ❑ Buna göre, geçen yılın aynı ayına göre toplam üretim yüzde 3 azalarak 108 bin 483 adet olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5 gerileyen otomobil üretimi ise 67 bin 59 adede ulaştı. Traktör üretimiyle birlikte toplam üretim ise 112 bin 737 adede yükseldi. Ticari araç grubunda, Ocak ayında üretim yüzde 1, ağır ticari araç grubunda yüzde 7 artış yaşanırken hafif ticari araç grubunda ise geçen yıla paralel seyretti.
- ❑ 2024 yılının Ocak ayında geçen yılın aynı dönemine göre ticari araç pazarı 13, ağır ticari araç pazarı yüzde 1, hafif ticari araç pazarı ise yüzde 15 artış sağladı. Yılın ilk ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, toplam otomotiv ihracatı adet bazında yüzde 5, otomobil ihracatı ise yüzde 13 geriledi.
- ❑ 2024'ün ocak ayında toplam pazar, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 54 artarak 82 bin 416 adet düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde, otomobil pazarı da yüzde 72 oranında artarak 64 bin 41 adet oldu. Ticari araç pazarına bakıldığında ise yılın ilk ayında, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla toplam ticari araç pazarında yüzde 13, ağır ticari araç pazarında yüzde 1, hafif ticari araç pazarında ise yüzde 15 büyüme sağlandı. 2024'ün ocak ayında, geçen yılın aynı dönemine göre otomobil satışlarındaki yerli araç payı yüzde 35, hafif ticari araç pazarında yerli araç payı ise yüzde 34 olarak gerçekleşti.
- ❑ Dolayısıyla iç satışlar ve piyasa hacmi artış kaydederken, adet bazında üretim ve ihracatın düştüğü görülen otomotiv sektöründe dış pazarlardaki daralmanın etkili olduğu, sıkılaşmaya karşın ise halen iç talebin soğumadığı görülüyor.
- ❑ Sektör, ihracat bazında en yüksek paya sahipken; en önemli dış pazarını da teknik resesyonda olan Almanya oluşturuyor.

Enflasyon beklentisinde düşüş eğilimi

- ❑ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın düzenlediği piyasa katılımcıları anketine göre önümüzdeki 12 ay için enflasyon beklentisi yüzde 37,78 oldu.
- ❑ Bir önceki ankette bu beklenti yüzde 39,09 seviyesindeydi. Son ankete göre hesaplandığında bileşik yıllık politika faizi ile beklenen enflasyon arasındaki makasın daha da açıldığı görüldü. Beklenen enflasyona göre reel faiz 18 puanı aştı.
- ❑ Ankette katılımcıların yıl sonu tüketici enflasyonu (TÜFE) beklentisi bir önceki anket döneminde yüzde 42,04 iken, bu anket döneminde yüzde 42,96 oldu.
- ❑ 24 ay sonrası TÜFE beklentisi ise aynı anket dönemlerinde sırasıyla yüzde 23,69 ve yüzde 23,05 olarak gerçekleşti.
- ❑ Katılımcıların BİST Repo ve Ters-Repo Pazarı'nda oluşan cari ay sonu gecelik faiz oranı beklentisi ile TCMB bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı cari ay sonu beklentisi bir önceki anket döneminde olduğu gibi bu anket döneminde de yüzde 45 oldu.
- ❑ Ankette katılımcıların yıl sonu Dolar/TL beklentisi 40,02 oldu. 12 ay sonrasına yönelik beklenti ise 40,64'ten 41,15 seviyesine çıktı.
- ❑ Mehmet Şimşek, anketin ardından beklentilerdeki iyileşmeyi X'te şu grafikte paylaştı:

Konut satışları keskin düştü ancak fiyatlar hala yüksek

- ❑ TÜİK verilerine göre Türkiye genelinde konut satışları Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 17,8 azalarak 80 bin 308 oldu. Veri Şubat ayından beri en düşük satış verisi olarak kaydedildi.
- ❑ Türkiye genelinde ipotekli konut satışları Ocak'ta bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 63,5 azalırken yabancıya yapılan konut satışı da yüzde 50,5 geriledi.
- ❑ TCMB'nin yayınladığı Aralık ayı konut fiyat endeksinde ise bir önceki aya göre yüzde 1,1 oranında artan KFE, bir önceki yılın aynı ayına göre nominal olarak yüzde 75,5, reel olarak ise yüzde 7,1 oranında artmıştır.
- ❑ İstanbul, Ankara ve İzmir'in konut fiyat endekslerindeki gelişmeler değerlendirildiğinde, 2023 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre, sırasıyla yüzde 0,1, 2,5 ve 3,5 oranlarında artış gözlenmiştir. Endeks değerleri bir önceki yılın aynı ayına göre, İstanbul, Ankara ve İzmir'de sırasıyla yüzde 61,8, 92,3 ve 75,6 oranlarında artış göstermiştir.

	Konut Fiyat Endeksi	Yeni Konutlar Fiyat Endeksi	Yeni Olmayan Konutlar Fiyat Endeksi	Birim Fiyat (TL/m ²)**
 TÜRKİYE	1163,2 (%75,5)	1258,2 (%79,9)	1147,7 (%76,1)	30487,3 ₺
 İSTANBUL	978,3 (%61,8)	1116,0 (%71,7)	968,0 (%61,0)	44293,0 ₺
 ANKARA	1220,3 (%92,3)	1435,8 (%86,1)	1199,9 (%92,4)	23855,9 ₺
 İZMİR	1208,5 (%75,6)	1346,5 (%75,1)	1188,2 (%75,5)	35640,8 ₺

TCMB, konut kiralari için önerilerini sıraladı

Merkez Bankası Enflasyon Raporu'nda yüksek kira fiyatlarına dikkat çekerek, önerilerde bulundu.

Tüm kiralari merkezi bir platform üzerinden takibinin sağlanması, kiralamalarda belirli standartların belirlenmesi tavsiyesini yaptı.

Banka'nın önerileri arasında;

- Kiralık konut arzının planlanarak artırılması,
- Devlet destekli kiralık sosyal konut sistemi,
- Sermaye Piyasası Kurulu'na bağlı şirketlerle kurumsal kiralama,
- Hisseli kiracılık uygulaması,
- Konut sayısına göre kademeli vergilendirme ve boş konut vergisi de var.

Yüzde 25 kira artış sınırına da değinen Merkez Bankası, kira artışlarında bu orana uyulma oranının düşük olduğuna vurgu yaparak;

«Yüksek kiralari vatandaşı zorluyor. Özellikle büyükşehirlerdeki kira artışları ev bulmayı zorlaştırıyor. Artışlar enflasyona da olumsuz yansıyor.» ifadelerine yer verdi.

Haftadan kalanlar

- ❑ Mahalli idareler ile bunların bağılı kuruluşları ve iktisadi teşebbüslerinin yurt içi piyasalardan yapacakları tahvil ihraçlarının usul ve limitlerine ilişkin esaslarda düzenlemeye gidildi.
- ❑ AVM cirolarında enflasyonu aşan artış gerçekleşti.
- ❑ Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, finansal okuryazarlığı düşük yatırımcıların piyasalarda temkinli olmasını istedi.
- ❑ Emeklilerin bayram ikramiyesi 3 bin lira oldu.
- ❑ Citigroup stratejistlerine göre ABD'de kısa bir gevşeme döngüsünün ardından yeniden faiz artışı yapılması hesaplara dahil edilmeli.
- ❑ Bitcoin fiyatı, spot ETF'nin talebi artırmasının ardından 50.000 doların üzerine çıktı
- ❑ Avrupa Birliği (AB), çiftçi protestoları nedeniyle tarım arazilerinin bir kısmını nadasa bırakmayı gerektiren kurallara muafiyet getirdi.
- ❑ Türkiye'de tarım ürünü alım satımı aracı kurum üzerinden yapılacak.
- ❑ Türkiye'de mutluluk oranı yükseldi, en büyük sorun hayat pahalılığı
- ❑ İhracat ve diğer döviz kazandırıcı faaliyetlerde değişiklikler yapıldı
- ❑ Cezaevi servisi, Rus muhalif aktivist Alexei Navalny'nin öldüğünü söyledi
- ❑ Ursula von der Leyen AB'yi savunma üretimini sübvanses etmeye çağırıyor
- ❑ ASO Başkanı Seyit Ardiç, yüksek enerji fiyatlarının sektörü olumsuz etkilediğini belirterek, "Sanayinin hane halkını sübvanses ettiği tek ülkeyiz.
- ❑ Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, Suudi Arabistanlı bakanlarla görüştü
- ❑ ABD'de ÜFE de beklentiyi aştı
- ❑ Erzincan'ın İliç ilçesindeki maden ocağı ocağında 13 Şubat'ta meydana gelen kaymanın ardından kaybolan 9 işçiyi arama çalışmaları 4. gününde devam etti.
- ❑ Borsa'da yükseliş üst üste 7'nci haftasını da tamamladı.
- ❑ CHP lideri Özgür Özel: "Hatay için Lütfü Savaş'tan daha beğenilen bir alternatif ürettiğimiz anda Lütfü Savaş da zaten buna 'hayır' demiyor.

Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi, Ocak 2024

- Tarım-ÜFE'de (2020=100), 2024 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre %3,85 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %3,85 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %57,85 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %61,85 artış gerçekleşti.
- Sektörlerde bir önceki aya göre, tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %3,45 artış, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde %9,26 artış ve balık ve diğer balıkçılık ürünleri; su ürünleri; balıkçılık için destekleyici hizmetlerde %11,54 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre, tek yıllık (uzun ömürlü olmayan) bitkisel ürünlerde %0,69 artış, çok yıllık (uzun ömürlü) bitkisel ürünlerde %8,51 artış ve canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde %4,06 artış gerçekleşti.

